



وزیر ارشاد مجبور شده است برای تضمین برگزاری کنسرت علیرضا قربانی در اصفهان نماینده ویژه بفرستد، برخی گروه‌ها می‌خواهند به جامعه پیام‌های خطرناکی بفرستند

خطر قدرت گرفتن فراقانونی‌ها



عاطفه جعفری

خبرنگار گروه فرهنگ

ماجرای لغو کنسرت های علیرضا قربانی، فقط به این مورد اخیر برنمی‌گردد، یک باردیگر هم در مه‌ماه امسال، کنسرت با وجود برنامه ریزی و تبلیغ و فروش بلیت، در نهایت لغو شد. در همان زمان، محمود سالاری، معاون وزیر ارشاد در امور هنری اعلام کرد کنسرت قربانی مجوزهای لازم را از اداره کل فرهنگ و ارشاد استان اصفهان داشته و از این نظر هیچ مشکلی برای اجرای ایشان وجود ندارد، اما متأسفانه «برخی ناهماهنگی‌ها با ارشاد استان منجر به لغو این کنسرت شده است.» سالاری همچنین گفت شخص وزیر با استاندار صحبت کرده و قرار است این مشکل به زودی رفع شود.

به نظر می‌رسید قضیه مسالمت‌آمیز رفع و رجوع شود اما همین اتفاق در کنسرت آبان ماه تکرار شد. ۲۷ آبان بود که علیرضا قربانی از لغو هفت شب کنسرت خود در اصفهان خبر داد. او در بیانیه‌ای با مطلع «روزگار غریبی است نازنین» در صفحه اینستاگرامش به «پیگیری‌های خارج از تصویر تیم برگزاری کنسرت در شهر اصفهان» اشاره کرد که به جایی نرسیده و در نهایت کنسرت لغو شده است. دلیل لغو کنسرت، حضور نوازنده زن در بین گروه نوازندگان علیرضا قربانی اعلام شد. موضوعی که در کنسرت اول هم مطرح شده بود اما از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأیید نشد.

بعد از لغو کنسرت دوم صحبت‌های محمدرضا جان‌نثاری، معاون سیاسی و امنیتی استانداری اصفهان هم جالب بود. جان‌نثاری همان زمان در یک نشست خبری گفت: «بحث اینکه آقای قربانی می‌خواهد در اصفهان کنسرت اجرا کند هیچ مانع قانونی نداشت مگر یک نکته؛ و آن نکته این است که ایشان در تیم نوازندگان خود از خانم نوازنده استفاده می‌کرد. این موضوع هنوز تعریف قانونی ندارد و یک چیز نویی است و حتما باید وزارت ارشاد راجع به این موضوع تصمیم ملی بگیرد و ابلاغ کند که آیا اجازه هست این کار را بکنیم یا نه. چون نظرات قهقی در قبال این موضوع متفاوت است که آیا زن می‌تواند تک نواز باشد؟ در این زمینه نظر قهقی وجود دارد و باید برای آن تکلیف ملی معلوم شده و ابلاغ شود. دوم اینکه توجه کنید که ما باید همه افکار عمومی را در نظر بگیریم؛ بالاخره قشر عظیمی از افکار عمومی ما این موضوع را نمی‌پسندند. صراحت هم ندارد، تعیین تکلیف رسمی هم درباره این موضوع نشده است.»

برای بار سوم وقتی چند روز پیش خبر کنسرت علیرضا قربانی در اصفهان منتشر شد و بلیت‌ها در کمتر از چند ساعت به فروش رسید؛ دوباره زمه‌های دیگر لغو این کنسرت شنیده شد و گویا چنین اتفاقی از جانب مسئولان استانی در حال رقم خوردن بود. ستاد امر به معروف و نهی از منکر استان، این بار جلو آمد و به نمایندگی از مردم اصفهان بیانیه‌ای صادر کرد که این کنسرت باید با نکاتی که ما مدنظر داریم برگزار شود. در بخشی از بیانیه دبیر این ستاد ضمن انتقاد به رویه وزارت ارشاد آمده بود: «ارشاد می‌خواهد بعضی اتفاقات که در کشور رقم می‌زند در اصفهان هم بیفتد که اگر موفق شد در مشهد و قم هم انجام دهد. این شهر خط مقدم شهرهای ارزشی کشور است اما مردم ارزشی اصفهان معتقد هستند که در این شهر شئونات ارزشی باید رعایت شود.»

در بخشی دیگر از این بیانیه، ضمن انتقاد به نوازنده زن در تیم علیرضا قربانی این کار را مفسده دانسته و نوشته است: «بحث آوردن نوازنده زن طبق فتوای علما اگر امکان مفسده باشد، نباید صورت بگیرد، چراکه ترویج موسیقی و الگوسازی نوازندگی بنا به حکم شرع جایز نیست. توصیه به عوامل اجرایی به همین شکل بوده است، ما پذیرای آقای قربانی هستیم و برای ایشان احترام ویژه قائلیم. از خودشان برای اجرای برنامه دعوت می‌کنیم اما باتوجه به نظر علمای اصفهان این اجرا باید با رعایت اقتضای ارزش‌های اصفهان برگزار شود.»

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از همان کنسرت اول تلاش‌هایش را برای اینکه کنسرت لغو نشود، شروع کرد. مجوزهایی که به علیرضا قربانی برای کنسرت داده می‌شد، نشان از این داشته که وزارت ارشاد می‌خواهد این

کنسرت مانند کنسرت‌های دیگر که در کل کشور برگزارمی‌شود و مردمی که ماه‌ها است در انتظار اجراها هستند به خواسته‌شان برسند.

طبق برنامه اعلام‌شده، قرار بود علیرضا قربانی از چهاردهم تا بیست‌ویکم اسفندماه در اصفهان به اجرا بپردازد، اما روز اول اجرا که دوشنبه ۱۴ اسفندماه بود با بیانیه‌ای که ستاد امر به معروف استان صادر کرد، این اجرا لغو شد. البته از چند روز قبل، زمه‌ه برپا نشدن این کنسرت شنیده می‌شد، اما محمد مهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد، با پیگیری‌های مدام و گذاشتن جلسات مختلف توانسته بود این کنسرت را برای همان روز اول یعنی ۱۴ اسفند به برگزاری نزدیک کند. مردم به سالن راه داده شدند تا اجرای اولین شب برگزار شود اما باز هم زور مسئولان استانی چربید و کنسرت در شب اول با وجود اینکه مردم در پشت درهای سالن سیتی سنتر اصفهان بودند، اجرا نشد.

یک ساعت بعد از اینکه خبر لغو کنسرت پیچید، مهدی سموعی، مدیر روابط عمومی وزارت ارشاد با یک توئیٹ خبر از برگزاری کنسرت در شب‌های بعد داد و نوشت: «اجرای صحنه‌ای موسیقی آقای علیرضا قربانی از فرداشب طبق برنامه اجرا خواهد شد. امشب این برنامه به خاطر برخی ناهماهنگی‌ها برگزار نشد؛ در تلاش هستیم برای جبران یک شب به اجرای آقای قربانی اضافه شود. از مردم شریف و هنردوست اصفهان عذرخواهی می‌کنم.» خبر این اجرا و اینکه قرار است کنسرت از سه‌شنبه برگزار شود، سریع در همه رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی چرخید.

روز گذشته هم سیدین‌نیا، مدیرکل ارشاد اصفهان خبری که برخی سایت‌ها درباره مجوز نداشتن کنسرت قربانی، منتشر کرده بودند راد کرد و گفت: «با هماهنگی مسئولان استان اصفهان و اداره کل فرهنگ و ارشاد استان اصفهان، به لطف خدا هیچ مشکلی در اجرای کنسرت آقای علیرضا قربانی وجود ندارد و این کنسرت در زمان مقرر در اصفهان برگزار خواهد شد؛ بنابراین خبر برخی سایت‌ها مبنی بر عدم صدور مجوز برپایی این کنسرت صحت ندارد.»

سیدین‌نیا همچنین در گفت‌وگو با برنا درباره روند برگزاری کنسرت گفت: «با ورود شخص وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این مساله بلافاصله مشکلات برطرف شد و کنسرت برگزار خواهد شد. در تلاش هستیم برای عزیزانی که بلیت‌های اجرای شب اول را تهیه کرده بودند، با هماهنگی گروه سانسوی ویژه در نظر بگیریم.» اطلاعاتی که «فرهیختگان» به دست آورده است، نشان می‌دهد وزارت ارشاد در برگزاری این کنسرت، بسیار جدی بوده و از کانال‌های مختلف این موضوع را پیگیری کرد تا به نتیجه برساند. صحبت وزیر ارشاد با علیرضا قربانی، پیگیری از کانال استانداری اصفهان با نشان دادن مجوزهای قانونی این کنسرت، صحبت با معتمدان استانی از جمله کارهایی بوده که وزارت ارشاد انجام داده است و این مسیر از طریق وزیر ارشاد، جانشین او و همچنین معاون هنری وزارتخانه انجام گرفته است. در شرایطی که عده‌ای می‌خواهند با رفتاری خودسرانه و برخورد‌های سلیقه‌ای، حرف خود را به کرسی بنشانند، آن چیزی که می‌تواند فصل‌الخطاب باشد، قانون است. شاید برای همین بود که وزیر ارشاد روز گذشته دو نماینده، یعنی سید محمد هاشمی، جانشین و مهدی سموعی، مدیر روابط عمومی خود را برای برگزاری قطعی این کنسرت به اصفهان فرستاد.

لغو کنسرت‌ها در سال ۱۳۹۶ هم اتفاق افتاده بود و به یکباره کنسرت‌ها در سراسر کشور لغو می‌شدند. اولین اتفاق با لغو کنسرت شهرام ناظری در مشهد رقم خورد و با اینکه مجوز صادر شده بود دو روز مانده به برگزاری کنسرت، شورای تأمین استان این اجرا را لغو کرد. لغو کنسرت گروه وزیری در شهرستان بینالود، لغو اجرای ارکستر ملی به دلیل حضور نوازنده زن در اصفهان، لغو کنسرت فرزاد فرزین در شهرکرد و یک بار هم در سبزوار از جمله مواردی بودند که در سال ۹۶ اتفاق افتاد و زمینه‌ساز اعتراضات اهالی موسیقی و طرفداران موسیقی ایرانی شد. نهایت کاری که در مواجهه با چنین وضعیت صورت می‌گرفت، بیشتر باعث لجاجت و بدبینی مردم می‌شد؛ اینکه مدیران ارشاد استان‌ها یا معاونت هنری بیانیه‌ای می‌دانند که ما مسئول لغو این کنسرت‌ها نیستیم.

فصل الخطاب بودن قانون؛ راه‌حل خودسری

ظاهر امر این است که قوت یافتن توان خودسرها برای لغو کنسرت از مشهد شروع شده است. تصمیمی که از جانب امام جمعه مشهد صورت گرفت و بنا به استدلال‌های خود از چند سال پیش مانع از برگزاری کنسرت در این شهر شد. در گفت‌وگویی که مردادماه امسال با علم‌الهدی داشتیم و دلیل برگزار نشدن کنسرت در این شهر را پرسیدیم، گفت: «اگر ممانعت کنسرت نبود، اینجا تبدیل می‌شد به بازار کنسرت کشور، یعنی همه کنسرت‌ها می‌آمد اینجا. آن وقت زائر خارجی می‌آید اینجا تا کنسرت ما را گوش بدهد. حالا نه‌تنها کنسرت، مسائل دیگر هم داریم که کنسرت در برابر آن چیزی نیست. کسی که مشهد می‌آید باید برای زیارت بیاید. اگر برای عیاشی می‌خواهد بیاید، جا برای عیاشی فراوان است اما در اینجا فرهنگ امام هشتم باید حفظ شود.» علم‌الهدی در پاسخ به این پرسش که شما می‌گویید کنسرت نباشد و آنچه در جلسات بیان کردید این بوده که با موسیقی اصیل و آنچه آدم رایاد خدا بیندازد مشکلی ندارد. برای همین نوع موسیقی چه‌کار کردید؟ یعنی اصلا همین موسیقی‌ای که قابل قبول است از نظر شما، برای این چه کردید، افزود: «توجه داشته باشید که کنسرت موسیقی، فقط موسیقی نیست. الان کنسرت در کشور ما مبدل شده است به موسیقی جمعی. موسیقی جمعی حواشی منکر دارد که ربطی به خود آن نواندار. گاهی من خودم کارهای سراج را گوش می‌دهم. اما اینکه بگویم کنسرت سراج آزاد، نه نمی‌شود. اینجا دیگر کسی به کنسرت آقای سراج گوش نمی‌دهد. بلکه با اعمال و حواشی‌اش اینجا می‌شود کانون منکرات.» تکرار همین اظهارات را کم و بیش در بیانیه ستاد امر به معروف اصفهان هم می‌بینیم و فارغ از مجموع استدلال‌هایی که کنار هم چیده می‌شوند نتیجه‌اش می‌شود زیر پا گذاشتن قانون و بی‌اعتبار کردن مجوزهای نهاد قانونی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. تکثیر چنین وضعیتی در کشور نه‌تنها به نفع منافع ملی نیست بلکه اوضاع را برای مدیران فرهنگی و مسئولان کشور وخیم‌تر خواهد کرد. به نمونه‌های دیگری که در شهر بوشهر و برای مسئولان کوچه رقم خورد نگاه کنید؛ مجوزها برای حضور در عمارت سید زینس بشهر و برگزاری برنامه‌های مختلف صادر شده بود. همه موازین در همان عمارت که مجوز گرفته شده، رعایت می‌شد اما در نهایت به خاطر اتفاقاتی که در حاشیه فستیوال کوچه افتاد، اختتامیه این فستیوال از جانب مدیران استانی لغو شد. وزیر فرهنگ و ارشاد که در آن زمان در سفر ترکیه بود بعد از بازگشت در مورد حاشیه‌های این برنامه هنری گفت: «بنده هنگام لغو اختتامیه این فستیوال خارج از کشور بودم، اما دوستان این موضوع را هم مانند هر تحول کوچک و بزرگ دیگری به من منتقل کردند. ممکن است در یک اجرا اشکالاتی هم وجود داشته باشد، اما جنس کار مشابه نام فستیوال مردمی بود. گزارش‌های این اتفاق را دیدم، بنای من و دوستانم این است که از این حرکات مردمی حمایت شود. حالا در نقطه‌ای شاید مشکلی باشد که گفتیم مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بوشهر، آقای افروغ که مورد اعتماد اهالی فرهنگ و هنر این شهر هستند بررسی‌هایی انجام دهند و به ما اعلام کنند. شاید مباحثی که در بستر عمومی اتفاق می‌افتد مسائل و مشکلاتی داشته باشد و ملاحظاتی وارد کار شود، اما گفتیم لغو اختتامیه این رویداد با جزئیات بررسی شود و از همه کارهای هنری در چهارچوب قوانین موجود حمایت شود. گزارش بررسی این موضوع را به صورت شفاف به رسانه‌ها اعلام خواهیم کرد.»

کژرفناری مدیرانی میانی که چند صباحی بر مسند قدرت نشسته‌اند، باعث می‌شود مجوزهای قانونی به سمت بی‌اعتباری بروند و همین موضوع، نه‌تنها زمینه‌ساز سوءتفاهم‌های بزرگ اجتماعی خواهد بود بلکه شرایط همزیستی مسالمت‌آمیز افکار و عقاید مختلف جامعه ایران را دچار اختلالات جدی خواهد کرد. در چنین وضعیتی است که مدیران بالادستی برای حفظ منافع ملی و تحکیم بخش‌های مختلف جامعه باید به مساله ورود جدی کنند و بر فصل الخطاب بودن قانون اختتام ویژه‌ای داشته باشند. ورود جدی وزارت ارشاد اسلامی برای برگزاری کنسرت اصفهان مانع بزرگی برای خودسری‌های آتی خواهد بود.

ردیف	کنسرت	تاریخ اجرا	شهر محل برگزاری	سرنوشت
۱	علیرضا قربانی	مه‌رمه ۱۴۰۲	اصفهان	لغو به دلیل حضور نوازندگان زن
۲	علیرضا قربانی	آبان ماه ۱۴۰۲	اصفهان	لغو به دلیل حضور نوازندگان زن
۳	علیرضا قربانی	۱۴ اسفند ۱۴۰۲	اصفهان	لغو به دلیل حضور نوازندگان زن
۴	فستیوال کوچه	۲ الی ۸ اسفند ۱۴۰۲	بوشهر	لغو چند اجرا و اختتامیه با دستور اماکن به دلیل رعایت نشدن موارد مختلف
۵	فرح علیپور	۸ خرداد ۱۴۰۲	کوج	لغو از سوی ارشاد استان با وجود صدور مجوز
	مجید سالاری	۲۸ تیر ۱۴۰۲	تهران (فرهنگسرای نیاوران)	لغو از سوی مدیریت فرهنگسرای نیاوران و دلیل آن شبیه بودن صدای خواننده به زنان
	تهمورس پورناظری	تیرماه ۱۴۰۲	تهران (کاخ سعدآباد)	علت دقیق لغو هیچ وقت اعلام نشد
۸	سیروان خسروی	۳۰ تیرماه ۱۴۰۱	اهواز	لغو به دلیل ابلاغیه شورای تأمین استان خوزستان
۹	سهراب پاکزاد	۱ تا ۳ مرداد ۱۴۰۱	اهواز	لغو به دلیل ابلاغیه شورای تأمین استان خوزستان
۱۰	سیروان خسروی	تیر ۹۸	قزوین	به دستور رئیس عقیدتی و سیاسی ارتش
۱۱	گروه موسیقی لیان	۱۳۹۷	بوشکان دشتستان	لغو به دلیل اعتراض امام جمعه شهر
۱۲	بابک جهانبخش	۱۳۹۷	کاشان	دلیل لغو اعلام نشد
۱۳	فرزاد فرزین	۱۳۹۷	میان‌دوآب	دلیل لغو اعلام نشد
۱۴	هوروش بند	۱۳۹۷	شهرستان فیروزآباد خراسان رضوی	دلیل لغو اعلام نشد
۱۵	علی زندوکیلی	۱۳۹۷	مشهد	دلیل لغو اعلام نشد
۱۶	محمد معتمدی	۱۳۹۷	اصفهان	دلیل لغو اعلام نشد
۱۷	شهرام ناظری	مردادماه ۱۳۹۶	قوچان	دلیل لغو اعلام نشد
۱۸	علیرضا قربانی	۱۳۹۶	طرقبه	دلیل لغو اعلام نشد
۱۹	کیوان ساکت	۱۳۹۶	بینالود	دلیل لغو اعلام نشد
۲۰	اجرای ارکستر ملی	۱۳۹۶	اصفهان	لغو به دلیل حضور نوازنده زن
۲۱	فرزاد فرزین	۱۳۹۶	سبزوار	لغو با دستور دادستانی
۲۲	فرزاد فرزین	۱۳۹۶	شهرکرد	دلیل لغو اعلام نشد

— برخی کنسرت‌های لغو شده از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲